

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

JĘZYK POLSKI

KLASA IV

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania			
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)
	UCZEŃ			
Rozdział I Przygody dnia codziennego				
René Goscinny, Jean-Jacques Sempé <i>Nowe przygody Mikołajka</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> wymienia postacie z opowiadania czyta ze zrozumieniem informacje o autorze oraz ilustratorze tekstu formułuje obietnicę w formie zdania pojedynczego 	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>bohater</i> podaje nazwisko autora oraz nazwisko ilustratora tekstu formułuje obietnicę w formie wypowiedzenia złożonego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie <i>bohater</i> podaje dodatkowe informacje o autorze tekstu formułuje rady 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje głównego bohatera i określa jego rolę wyjaśnia rolę autora tekstu oraz rolę ilustratora formułuje rady, dbając o jednolitość stylistyczną wypowiedzi używa we właściwym kontekście słowa <i>kreatywny</i>
Bohaterowie twoich lektur przedstawiają się – rady dla mówiących	<ul style="list-style-type: none"> wypisuje formy powitania z tekstu przedstawia się, podając podstawowe informacje o sobie 	<ul style="list-style-type: none"> cytuje słowa prezentacji z tekstu przedstawia się w kilku zdaniach, podając bardziej szczegółowe informacje o sobie 	<ul style="list-style-type: none"> dopasowuje formy powitania i przedstawiania do różnych sytuacji komunikacyjnych opowiada o swoich zainteresowaniach 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zasady grzeczności obowiązujące w sytuacji powitania i przedstawiania się przedstawia się w sytuacji oficjalnej i nieoficjalnej
Alfabet	<ul style="list-style-type: none"> zna kolejne litery alfabetu układa wyrazy w kolejności 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia bezbłędnie kolejne litery alfabetu 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia dwuznaki stosowane w polskim piśmie 	<ul style="list-style-type: none"> układa teksty ułatwiające zapamiętanie alfabetu

	alfabetycznej przy niewielkim wsparciu nauczyciela	<ul style="list-style-type: none"> układa samodzielnie wyrazy w kolejności alfabetycznej 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje znajomość alfabetu do zadań praktycznych 	<ul style="list-style-type: none"> używa ze zrozumieniem terminów <i>pierwodruk</i>, <i>autograf</i>, <i>rękopis</i> posługuje się związkiem frazeologicznym <i>być alfą i omegą</i> we właściwym kontekście
Głoska a litera	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>głoska</i> i <i>litera</i> dzieli wyrazy o prostej budowie na litery i głoski 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia różnice między głoską a literą dzieli wyrazy z dwuznakami na litery i głoski 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady wyrazów z dwuznakami dzieli wyrazy ze spółgłoskami miękkimi i zmiękczonej na litery i głoski 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady wyrazów o różnej liczbie liter i głosek analizuje wpływ pojedynczych głosek na znaczenie słów
Samogłoski i spółgłoski	<ul style="list-style-type: none"> wie, że głoski dzielą się na samogłoski i spółgłoski 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wszystkie samogłoski w języku polskim, odróżnia samogłoski od spółgłosek 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia różnicę w wymowie spółgłosek i samogłosek 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia funkcję samogłosek w tworzeniu wyrazów
Joanna Kulmowa <i>Marzenia</i>	<ul style="list-style-type: none"> określa swój stosunek do szkoły opowiada w kilku zdaniach o swoich marzeniach 	<ul style="list-style-type: none"> określa stosunek osoby mówiącej do szkoły opowiada, o czym można marzyć w szkole 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny niechęci osoby mówiącej do szkoły cytuje fragmenty wiersza na temat wyglądu i zachowania marzeń z wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia fragmenty tekstu o przenośnym znaczeniu opisuje marzenie w sposób metaforyczny
Słownik ortograficzny	<ul style="list-style-type: none"> korzysta ze słownika ortograficznego w celu poprawnego zapisu wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje budowę słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje sposób zapisu haseł w słowniku ortograficznym 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje sposób zapisu skrótów oraz innych informacji w słowniku
List tradycyjny i list elektroniczny (e-mail) – rady dla piszących; Grzegorz	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje bohaterów opowiadania czyta ze zrozumieniem rady dla piszących list tradycyjny i e-mail 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada krótko o najważniejszych zdarzeniach z opowiadania omawia rady dla piszących list tradycyjny 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia powody wzmożonej korespondencji listownej i e-mailowej omawia rady dla piszących e-mail 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny zachowania bohaterów omawia zasady grzeczności stosowane w korespondencji wskazuje różnice między

Kasdepke <i>List</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • pisze krótki, komunikatywny list tradycyjny oraz e-mail na dowolny temat 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze poprawny kompozycyjnie list tradycyjny oraz e-mail na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze list tradycyjny oraz e-mail na zadany temat, uwzględnia wymogi formy wypowiedzi 	<p>listem tradycyjnym i e-mailem</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisze poprawny językowo, kompozycyjnie i stylistycznie list w formie tradycyjnej i elektronicznej
O różnych funkcjach głoski <i>i</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że <i>i</i> jest samogłoską, może tworzyć wyrazy, podaje przykłady tej funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że <i>i</i> zmiękcza spółgłoski, podaje przykłady tej funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia, kiedy <i>i</i> oznacza samogłoskę, a kiedy jest znakiem miękkości, podaje przykłady tych funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady, kiedy <i>i</i> oznacza samogłoskę, a jednocześnie jest znakiem miękkości
O sylabach	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>sylaba</i> • dzieli wyrazy na sylaby 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia pojęcie <i>sylaba</i> • wie, że ośrodkiem sylaby jest samogłoska 	<ul style="list-style-type: none"> • zna zasady przenoszenia wyrazów do następnej linii 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie przenosi wyrazy do następnej linii, dzieląc je na sylaby
Joanna Olech <i>Gdzie diabeł mówi... do usług</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje jedno podane zdarzenie konkretnemu bohaterowi tekstu • wyszukuje wypowiedzi bohaterów tekstu • zna pojęcie <i>opis</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje większość podanych zdarzeń konkretnym bohaterom • czyta poprawnie wypowiedzi bohaterów tekstu • objaśnia pojęcie <i>opis</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje wszystkie podane zdarzenia konkretnym bohaterom • porównuje wypowiedzi bohaterów i narratora • wyszukuje elementy opisu w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia prawdopodobieństwo zdarzeń w rzeczywistym świecie • objaśnia pojęcie <i>dialog</i> i omawia sposób jego zapisu w tekście • opisuje szkołę przyszłości
Pisownia wyrazów z <i>rz</i>	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni <i>rz</i> w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> • zna zasady pisowni <i>rz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się stosować zasady pisowni <i>rz</i> w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje wyrazy z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>rz</i> w podanym zestawie ortogramów
Czasownik i jego znaczenia	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia pytania, na które odpowiada czasownik • wie, że czasownik jest odmienną częścią mowy 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje czasownik wśród innych części mowy • rozpoznaje i tworzy formy liczby pojedynczej i mnogiej czasownika • rozpoznaje i tworzy formę 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że czasownik nazywa czynności i stany • rozpoznaje i tworzy formę osoby czasownika • odmienia czasownik przez osoby 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia czynności od stanów • stosuje poprawne formy gramatyczne czasownika • stosuje świadomie formy czasu przeszłego

		czasu przeszłego czasownika		i teraźniejszego czasownika w opowiadaniu
Formy osobowe i nieosobowe czasownika	<ul style="list-style-type: none"> wie, że czasownik występuje w formie osobowej i nieosobowej podaje przykłady bezokoliczników 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela czasowniki w formie osobowej i nieosobowej wie, że wymawiane tak samo zakończenia <i>-źć, -ść</i> są zapisywane w różny sposób 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca formę osobową czasownika na bezokolicznik i odwrotnie zna i stosuje zasady pisowni <i>-źć, -ść, -ąć</i> w zakończeniach bezokolicznika 	<ul style="list-style-type: none"> dopasowuje czasowniki w bezokoliczniku do wybranych frazeologizmów poprawnie zapisuje zakończenia bezokolicznika
Małgorzata Musierowicz <i>Szósta klepka</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zapamiętanych bohaterów opowiada krótko o głównym zdarzeniu w tekście omawia zdarzenia przedstawione na rysunkach 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wszystkich bohaterów tekstu zna pojęcie <i>zdarzenie</i> nadaje tytuły rysunkom 	<ul style="list-style-type: none"> określa rolę poszczególnych bohaterów w przygotowaniach do wizyty objaśnia pojęcie <i>zdarzenie</i> nadaje tytuły wszystkim rysunkom 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny zdenerwowania państwa Żaków podaje przykład, jak wybrane zdarzenie z tekstu wpłynęło na zmianę sytuacji bohaterów nadaje jednolite stylistycznie tytuły wszystkim rysunkom
Plan ramowy – rady dla piszących; Astrid Lindgren <i>Pippi Pończoszanka</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie tekst dopasowuje większość tytułów do odpowiadających fragmentów tekstu przy wsparciu nauczyciela skraca większość wypowiedzi czyta rady dla piszących plan ramowy zapisuje plan ramowy odtwórczy uwzględniający większość zdarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje pytania do tekstu dopasowuje wszystkie tytuły do odpowiadających im fragmentów tekstu samodzielnie skraca większość wypowiedzi zapisuje plan ramowy odtwórczy uwzględniający wszystkie zdarzenia 	<ul style="list-style-type: none"> cytuje fragmenty tekstu porządkuje większość podanych zdarzeń zgodnie z chronologią samodzielnie skraca wszystkie wypowiedzi zapisuje plan w formie wypowiedzeń bez czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia prawdziwość twierdzeń dotyczących tekstu porządkuje wszystkie podane zdarzenia zgodnie z chronologią tworzy jednolite językowo wypowiedzi w różnych formach
Pisownia wyrazów z ż	<ul style="list-style-type: none"> dostarcza trudności ortograficzne w zakresie 	<ul style="list-style-type: none"> zna zasady pisowni ż 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady pisowni ż w podanym zestawie 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje wyrazy z trudnością ortograficzną

	pisowni ż w podanym zestawie ortogramów		ortogramów	w zakresie pisowni ż w podanym zestawie ortogramów <ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje wyrazy z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni ż
Maciej Wojtyszko <i>Bolek i Lolek.</i> <i>Straszne skutki oglądania telewizji</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> czyta tekst w sposób umożliwiający zrozumienie treści formułuje krótką wypowiedź wyrażającą prośbę wypowiada się na temat swoich doświadczeń związanych z oglądaniem telewizji 	<ul style="list-style-type: none"> czyta poprawnie tekst, wyznacza granice zdań formułuje kulturalną wypowiedź wyrażającą prośbę wypowiada się na temat zasad oglądania telewizji w swoim domu 	<ul style="list-style-type: none"> czyta płynnie tekst, zwraca uwagę na znaki interpunkcyjne, podkreśla głosem ważne słowa formułuje wypowiedź wyrażającą prośbę i podaje jej uzasadnienie ocenia, jak oglądanie telewizji wpłynęło na zachowanie bohaterów opowiadania 	<ul style="list-style-type: none"> czyta tekst, stosuje odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści dobiera przemyślane argumenty uzasadniające prośbę objaśnia komizm sytuacji przedstawionej w opowiadaniu
Czas teraźniejszy czasowników	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>czas teraźniejszy czasownika</i> używa <i>nie</i> z czasownikami w przeczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje i wskazuje czasowniki w czasie teraźniejszym zna zasadę pisowni <i>nie</i> z czasownikami 	<ul style="list-style-type: none"> odmienia według wzoru czasowniki w czasie teraźniejszym przez osoby i liczby stara się stosować zasady pisowni <i>nie</i> z czasownikami 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawne formy gramatyczne czasowników w czasie teraźniejszym zapisuje poprawnie <i>nie</i> z czasownikami
Stanisław Grochowiak <i>Telewizor</i>	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w tekście fragmenty dotyczące wyobraźni wypowiada się na temat wyobraźni na podstawie własnych doświadczeń prezentuje w krótkiej wypowiedzi ulubiony program telewizyjny 	<ul style="list-style-type: none"> cytuje fragmenty wiersza dotyczący wyobraźni wyszukuje w tekście konkretne rzeczy, ukazane w nietypowym kontekście prezentuje ulubiony program, uzasadnia wybór 	<ul style="list-style-type: none"> podaje synonimy rzeczownika <i>wyobraźnia</i> wymienia filmy przywołane w wierszu, nadaje im tytuły wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z oglądania telewizji 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie słowa <i>wyobraźnia</i> wybiera tezę najtrafniej oddającą sens wiersza wymienia zagrożenia związane z telewizją w kontekście wiersza
Czas przeszły	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>czas przeszły</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje i wskazuje 	<ul style="list-style-type: none"> odmienia czasowniki przez 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie używa form

czasowników	<p><i>czasownika</i></p> <ul style="list-style-type: none"> wie, że czasowniki w czasie przeszłym występują w różnych rodzajach 	<p>czasowniki w czasie przeszłym</p> <ul style="list-style-type: none"> wie, że czasowniki w czasie przeszłym odmieniają się przez osoby, liczby i rodzaje 	<p>rodzaje</p> <ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie <i>nie</i> z czasownikami 	<p>czasu przeszłego w tekście</p> <ul style="list-style-type: none"> przekształca wypowiedzenia, stosując odpowiednie formy rodzaju czasownika
Liliana Bardijewska <i>Dom ośmiu tajemnic</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> wymienia kolejne zdarzenia z tekstu zna pojęcie <i>narrator</i> 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o zdarzeniach z tekstu objaśnia pojęcie <i>narrator</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określa precyzyjnie miejsca zdarzeń objaśnia pojęcie <i>narracja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje informacje z przypisów w opowiadaniu o zdarzeniach analizuje wiedzę narratora o zdarzeniach i bohaterze
Czas przyszły czasowników	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>czas przyszły czasownika</i> tworzy formy czasu przyszłego czasowników 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje i wskazuje czasowniki w czasie przyszłym wie, że czas przyszły ma formę prostą i formę złożoną zapisuje poprawnie <i>nie</i> z czasownikami 	<ul style="list-style-type: none"> odmienia przez osoby i liczby czasowniki w czasie przyszłym w formie prostej i złożonej wie, że czasownik może mieć tylko jedną z form czasu przyszłego: prostą lub złożoną 	<ul style="list-style-type: none"> odmienia czasowniki w czasie przyszłym przez rodzaje stosuje poprawne formy gramatyczne czasowników w czasie przyszłym
Anna Onimichowska <i>Duch starej kamienicy</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> podaje najistotniejsze informacje o głównym bohaterze określa czas i miejsce zdarzeń wyodrębnia zdarzenia zna pojęcie <i>świat przedstawiony</i> 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia głównego bohatera wymienia na podstawie definicji elementy świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega odmienność bohatera objaśnia pojęcie <i>świat przedstawiony</i> zna pojęcie <i>fikcja literacka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje informację na temat bohatera do publikacji tematycznej wyjaśnia funkcję autora i funkcję narratora analizuje różnice między światem rzeczywistym a fikcją literacką

Henryk Jerzy Chmielewski <i>Tytus, Romek i A Tomek</i> (fragment <i>Księgi VII</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem komiks • określa cel działania bohaterów na podstawie tekstu i tytułu komiks • czyta informacje na temat komiks • tworzy jeden rysunek komiksowy 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sposób zapisu wypowiedzi i myśli bohaterów komiks • omawia sposób realizacji zadania przez bohaterów • podaje najważniejsze informacje o historii polskiego komiks 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje słowa narratora oraz określa sposób oddania ruchu postaci w komiksie • opisuje elementy świata przedstawionego w utworze • uzupełnia zdanie definiujące komiks • tworzy prosty komiks na podstawie lektury 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia przyczyny zapisu niektórych wyrazów wielkimi literami • prezentuje humorystyczne elementy opowieści, określa typ komizmu • prezentuje informacje na temat popularnych serii komiksowych
Opowiadanie odtwórcze – rady dla piszących	<ul style="list-style-type: none"> • czyta rady dla piszących opowiadanie • zna kompozycję opowiadania • przy wsparciu nauczyciela redaguje krótkie opowiadanie odtwórcze 	<ul style="list-style-type: none"> • zna określenia czasu charakterystyczne dla różnych części kompozycyjnych opowiadania • redaguje krótkie opowiadanie odtwórcze, korzystając z rad dla opowiadających 	<ul style="list-style-type: none"> • zna funkcję związków przyczynowo-skutkowych w opowiadaniu • redaguje rozbudowane opowiadanie odtwórcze 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega wpływ środków językowych na narrację • redaguje poprawne językowo i kompozycyjnie opowiadanie odtwórcze
Pisownia wyrazów z rz i ż	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje wyrazy z rz i ż w podanym zestawie wyrazów • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje wyrazy na mapie mentalnej utrwalającej zasady pisowni rz i ż 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie większość wyrazów z rz i ż w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z rz i ż w podanym zestawie ortogramów
Rozdział II Święteczne nastroje				
Tove Jansson <i>Opowiadania z Doliny Muminków</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście informacje na temat wyglądu bohatera • czyta uważnie informacje na temat historii imion 	<ul style="list-style-type: none"> • cytuje informacje z tekstu w odpowiedzi na pytania dotyczące zachowania bohatera • posługuje się we właściwym kontekście słowem <i>patron</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje bohatera, odnosząc się do jego myśli i przeżyć • gromadzi informacje z różnych źródeł na temat swojego imienia 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje zachowanie bohatera, komentuje jego przemianę po nadaniu imienia • prezentuje informacje i ciekawostki na temat swojego imienia w formie albumu
Rzeczownik i jego znaczenia	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>rzeczownik</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, na jakie pytania odpowiada rzeczownik • podaje rzeczowniki 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje rzeczownik wśród innych części mowy • podaje różne znaczenia tego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyróżnia kategorie znaczeniowe rzeczownika • stosuje synonimy

		nazywające osoby o przeciwstawnych cechach	samego rzeczownika	
Liczba i rodzaj rzeczownika	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie liczby i rodzaju rzeczownika dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rodzaj rzeczownika na podstawie zaimków wskazujących zna zasadę pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami 	<ul style="list-style-type: none"> zna zasadę, że rzeczowniki mają przypisany rodzaj i nie odmieniają się przez rodzaje stara się stosować zasadę pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy samodzielnie formy podstawowe rzeczownika w celu określenia rodzaju zapisuje poprawnie <i>nie</i> z rzeczownikami
Jan Twardowski <i>Nowe patyki i patyczki</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> stosuje podstawowe słownictwo nazywające pokrewieństwo zna pojęcie <i>zdrobnienie</i> przedstawia w uproszczonej formie graficzny obraz historii swojej rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy zdrobnienie od podstawowej formy imienia wykonuje schematyczne, niezbyt rozbudowane drzewo genealogiczne 	<ul style="list-style-type: none"> sporządza listę członków bliższej i dalszej rodziny bohatera podaje przykłady zdrobnień innych niż imiona wykonuje drzewo genealogiczne uzupełnione rysunkami lub zdjęciami członków swojej rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje rodzinę bohatera opowiadania, używając w poprawnym kontekście różnych słów określających pokrewieństwo tworzy różne zdrobnienia jednej formy imienia wykonuje rozbudowane drzewo genealogiczne, zawierające ciekawe rozwiązania graficzne
Rzeczowniki własne i pospolite	<ul style="list-style-type: none"> wie, że rzeczowniki dzielą się na własne i pospolite zna zasady pisowni rzeczowników własnych i pospolitych 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje rzeczowniki własne zapisuje imiona ludzi, zwierząt i miejsc wielką literą 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia rzeczowniki własne od pospolitych stara się stosować zasady pisowni rzeczowników własnych i pospolitych w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia poszczególne kategorie rzeczowników własnych i pospolitych zapisuje poprawnie rzeczowniki własne i pospolite w podanym zestawie ortogramów
Czesław Janczarski <i>Kamienna płyta</i> ; Helena Bechlerowa <i>Święto Zmarłych</i>	<ul style="list-style-type: none"> czyta z uwagą wiersze zna pojęcie <i>osoba mówiąca w wierszu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w wierszu słowa związane ze świętem Wszystkich Świętych objaśnia pojęcie <i>osoba mówiąca w wierszu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje miejsce przywołane w wierszu wypowiada się na temat osoby mówiącej w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat treści wierszy, używając słów <i>pamięć, bohaterstwo</i> analizuje różnicę w sposobie wypowiedzi podmiotu

				lirycznego w obu wierszach
Przymiotnik i jego znaczenia	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>przymiotnik</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wie, na jakie pytania odpowiada przymiotnik 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje przymiotnik wśród innych części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega stylistyczną funkcję przymiotników
Liczba i rodzaj przymiotnika	<ul style="list-style-type: none"> zna kategorie liczby i rodzaju przymiotnika dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni <i>nie</i> z przymiotnikami 	<ul style="list-style-type: none"> odmienia przymiotnik przez liczbę i rodzaje zna zasadę pisowni <i>nie</i> z przymiotnikami 	<ul style="list-style-type: none"> dopasowuje formę przymiotnika do formy rzeczownika stara się stosować zasadę pisowni <i>nie</i> z przymiotnikami 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy poprawne formy rodzajowe w liczbie mnogiej przymiotnika zapisuje poprawnie <i>nie</i> z przymiotnikami
Janusz Szczepkowski <i>Opowiedz nam, Ojczyzno</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje adresata utworu wskazuje jedno odwołanie do historii Polski w wierszu wymienia polskie symbole narodowe 	<ul style="list-style-type: none"> określa nadawcę utworu wskazuje kilka odwołań do historii Polski w wierszu używa ze zrozumieniem słów <i>ojczyzna</i> oraz <i>patriota</i> 	<ul style="list-style-type: none"> cytuje wypowiedzenia zawierające prośby uzasadnia tezę, że osoba mówiąca zna historię ojczyzny opisuje polskie symbole narodowe 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia, jaką wartość mają słowa opowieści o historii ojczyzny wyjaśnia mechanizm uosobienia opisuje precyzyjnie polskie symbole narodowe
Józef Wybicki <i>Mazurek Dąbrowskiego</i>	<ul style="list-style-type: none"> nazywa swoje reakcje odbiorcze wyszukuje w podręczniku informacje o autorze słów <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> oraz dacie ustanowienia go hymnem państwowym zna pojęcie <i>hymn narodowy</i> cytuje powtarzające się fragmenty hymnu recytuje z pamięci fragmenty <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia postacie historyczne przywołane w tekście podaje informacje o okolicznościach powstania <i>Pieśni Legionów Polskich we Włoszech</i> objaśnia pojęcie <i>hymn narodowy</i> zna pojęcie <i>refren</i> recytuje z pamięci tekst <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> korzysta z przypisów podczas lektury hymnu 	<ul style="list-style-type: none"> podaje kilka informacji na temat postaci historycznych z hymnu wskazuje osobę mówiącą i uzasadnia swoje zdanie, odwołując się do tekstu oraz informacji w podręczniku wymienia zasady zachowania się podczas słuchania lub wykonywania hymnu objaśnia pojęcie <i>refren</i> artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji 	<ul style="list-style-type: none"> wie, co łączy postacie historyczne przywołane w tekście hymnu określa sytuację podmiotu lirycznego wymienia okoliczności, w których wykonywany jest hymn państwowy podaje wartości, które zostały przekazane w refrenie hymnu państwowego podejmuje próby głosowej interpretacji recytowanego tekstu
Łukasz Wierzbicki	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia swoje wrażenia 	<ul style="list-style-type: none"> określa czas, miejsce 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia dwa 	<ul style="list-style-type: none"> określa czas dzielący

<i>Dziadek i niedźwiadek. Historia prawdziwa</i> (fragment)	związane z lekturą tekstu <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje jednego bohatera zdarzeń • czyta ze zrozumieniem dodatkowe informacje i przypisy 	i przebieg zdarzeń jednego z opowiadań <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje postacie w obu częściach tekstu • wykorzystuje informacje z przypisów do wypowiedzi o zdarzeniach • zna pojęcie <i>geneza</i> 	opowiadania w tekście powieści, nadaje im tytuły <ul style="list-style-type: none"> • określa stosunki łączące wybrane postacie • porządkuje zdarzenia dotyczące historii Polski i Europy • objaśnia pojęcie <i>geneza</i> 	obydwa zdarzenia, wskazuje na mapie miejsca zdarzeń <ul style="list-style-type: none"> • opowiada o losach tytułowego bohatera z perspektywy narratora pierwszoosobowego • podaje wyrazy bliskoznaczne do słowa <i>geneza</i>
Opis przedmiotu – rady dla piszących; Jerzy Broszkiewicz <i>Wielka, większa i największa</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • zna kompozycję opisu przedmiotu • przy wsparciu nauczyciela redaguje krótki opis przedmiotu 	<ul style="list-style-type: none"> • używa ze świadomością celu określeń opisujących przedmioty • redaguje krótki opis przedmiotu, korzystając z rad dla opisujących przedmioty 	<ul style="list-style-type: none"> • używa ze świadomością celu wyrazów bliskoznacznych oraz określeń wartościujących • redaguje opis przedmiotu, używając różnorodnych środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia sens powiedzenia <i>Stare przedmioty mają duszę</i> • redaguje poprawny językowo i kompozycyjnie opis przedmiotu
Pisownia wyrazów z <i>ó</i>	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni <i>ó</i> w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> • zna zasady pisowni <i>ó</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się stosować zasady pisowni <i>ó</i> w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje wyrazy z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>ó</i> w podanym zestawie ortogramów
Przysłówek i jego znaczenia	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>przysłówek</i> • wie, że większość przysłówków pochodzi od przymiotników • dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni <i>nie</i> z przysłówkami 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, na jakie pytania odpowiada przysłówek • tworzy przysłówki od przymiotników • zna zasady pisowni <i>nie</i> z przysłówkami 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje przysłówek wśród innych części mowy • odróżnia przysłówki pochodzące i nie pochodzące od przymiotników • stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z przysłówkami 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcje przysłówka • używa odpowiednich przysłówków do objaśniania znaczeń frazeologizmów • zapisuje poprawnie <i>nie</i> z przysłówkami
Przepis kulinarny – rady dla piszących; Małgorzata Strzałkowska <i>Zupa poziomkowa</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się krótko na temat treści wiersza • wyodrębnia składniki potrawy w tekście przepisu kulinarnego 	<ul style="list-style-type: none"> • oddziela czasowniki w formie osobowej i nieosobowej • wymienia elementy, z których składa się przepis 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia kolejne czynności opisane w wierszu, cytuje informacje, jak je wykonać • wskazuje różnice w budowie i rozmiarach tekstu przepisu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia kolejne czynności z wiersza w formie pantomimy • wskazuje różnice w precyzji informacji w tekście przepisu

	<ul style="list-style-type: none"> czyta rady dla piszących przepis kulinarny przy wsparciu nauczyciela układa prosty przepis kulinarny 	<p>kulinarny</p> <ul style="list-style-type: none"> układa prosty przepis kulinarny, korzystając z rad w podręczniku 	<p>i wiersza</p> <ul style="list-style-type: none"> układa przepis kulinarny, stosując jednolitą formę zapisu czasowników 	<p>i wiersza</p> <ul style="list-style-type: none"> uzupełnia przepis kulinarny o informacje dodatkowe
Pisownia wyrazów z <i>u</i>	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni <i>u</i> w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> zna zasady pisowni <i>u</i> 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady pisowni <i>u</i> w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje wyrazy z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>u</i> w podanym zestawie ortogramów
Agnieszka Frączek <i>Dzień niegrzeczności</i>	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>wers</i> zna pojęcie <i>zwrotka</i> czyta informacje na temat pisowni świąt, dni świątecznych, obrzędów, zabaw i zwyczajów zapisuje poprawnie jednym sposobem datę dzienną 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>wers</i> objaśnia pojęcie <i>zwrotka</i> na podstawie wiersza zapisuje poprawnie nazwy świąt, zwyczajów i zabawy zapisuje poprawnie dwoma sposobami datę dzienną 	<ul style="list-style-type: none"> cytuje wersy dotyczące święta niegrzeczności zapisuje nazwy podanych świąt, zwyczajów i zabaw, dopasowuje do nich daty zapisuje poprawnie różne daty trzema sposobami 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje układ zapisu wiersza i prozy, wymienia różnice ocenia funkcję najkrótszych zwrotek w wierszu omawia różnice w sposobach zapisu dat wyjaśnia żartobliwy charakter wiersza
Grzegorz Kasdepke <i>Różga</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia krótko głównego bohatera opowiadania wyjaśnia, co bohater musiał zrobić, aby dostać psa 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia innych bohaterów opowiada o spacerach głównego bohatera zna pojęcie <i>obrazowanie realistyczne</i> 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje krótką informację o bohaterze w jego imieniu zapisuje najważniejsze szczegóły dotyczące spacerów bohatera objaśnia pojęcie <i>obrazowanie realistyczne</i> 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje przeżycia bohatera związane z nietypowym prezentem, ocenia prezent odwołuje się do przykładów z tekstu, objaśniając pojęcie <i>obrazowanie realistyczne</i>
Pisownia wyrazów z <i>ó</i> i <i>u</i>	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z <i>ó</i> i <i>u</i> w podanym zestawie wyrazów korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje wyrazy na mapie mentalnej utrwalającej zasady pisowni <i>ó</i> i <i>u</i> 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>ó</i> i <i>u</i> w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>ó</i> i <i>u</i> w podanym zestawie ortogramów
Teofil Lenartowicz <i>Mizerna cicha</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>kolęda</i> czyta ze zrozumieniem informację o szopkach krakowskich 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia termin <i>kolęda</i> w odniesieniu do tekstu Lenartowicza ocenia, która ilustracja lepiej 	<ul style="list-style-type: none"> zestawia przeciwstawne określenia z tekstu kolędy porównuje tekst literacki z innym tekstem kultury 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia użycie przeciwstawnych określeń w tekście kolędy wymienia dodatkowe

	<ul style="list-style-type: none"> nazywa emocje związane z lekturą tekstu 	<p>pasuje do tekstu</p> <ul style="list-style-type: none"> opowiada o tradycjach i zwyczajach bożonarodzeniowych obchodzonych w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> komentuje informacje na temat wierzeń dotyczących nocy wigilijnej 	<p>elementy do wzbogacenia szopki</p> <ul style="list-style-type: none"> tworzy rozbudowane opowiadanie związane tematycznie z Bożym Narodzeniem
Ludwik Jerzy Kern <i>Bajka o Starym i Nowym Roku</i>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia sukces odniesiony przez siebie w mijającym roku wymienia bohaterów wiersza zna pojęcie <i>przysłowie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o sukcesie odniesionym w odchodzącym roku przedstawia okoliczności spotkania Starego i Nowego Roku z wiersza objaśnia pojęcie <i>przysłowie</i>, odwołuje się do jednego wybranego przykładu 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o sposobach świętowania przyjścia Nowego Roku opisuje bohaterów wiersza analizuje treść przysłów 	<ul style="list-style-type: none"> podsumowuje mijający rok, analizując osiągnięcia i nabyte doświadczenia konstruuje pytania kierowane do bohaterów wiersza podaje przykłady kilku przysłów
Życzenia – rady dla piszących	<ul style="list-style-type: none"> czyta informacje o historii kartki pocztowej czyta rady dla piszących życzenia przy wsparciu nauczyciela redaguje treść życzeń 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat preferowanego sposobu składania życzeń redaguje życzenia, korzystając z rad dla piszących życzenia 	<ul style="list-style-type: none"> proponuje nazwy dla e-kartek projektuje kartkę noworoczną wraz z życzeniami 	<ul style="list-style-type: none"> tłumaczy tekst życzeń na język ogólnopolski zapisuje bezbłędnie życzenia na zaprojektowanej samodzielnie kartce noworocznej
Rozdział III Marzenia zwykle i niezwykle				
Wilhelm Karl, Jacob Grimm <i>Królowa pszczół</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o emocjach towarzyszących lekturze baśni czyta uważnie notkę biograficzną o braciach Grimm, wymienia bohaterów zdarzeń zna pojęcie <i>wydarzenie fantastyczne</i> zna pojęcie <i>postać</i> 	<ul style="list-style-type: none"> podaje tytuły kilku baśni braci Grimm określa powody podróży starszych braci oraz Głuptaska objaśnia pojęcie <i>wydarzenie fantastyczne</i> objaśnia pojęcie <i>postać fantastyczna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> podaje kilka faktów z życia braci Grimm ocenia zachowanie braci oraz Głuptaska w drodze do zamku wskazuje przykłady postaci i zdarzeń fantastycznych w utworze określa, na czym polega 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o życiu i twórczość braci Grimm wymienia cechy bohatera podaje przykłady postaci i wydarzeń fantastycznych w innych utworach literackich podaje przykłady postaci fantastycznych z poznanych utworów literackich

	<i>fantastyczna</i>		szczęśliwe zakończenie baśni	
Charles Perrault <i>Wróżki</i>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia bohaterów baśni wymienia wyrazy przeciwstawne do słów <i>dobro, prawda, pracowitość</i> wyjaśnia, dlaczego jedna z sióstr została nagrodzona, a druga poniosła karę formułuje uprzejmą prośbę 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o życiu dwóch sióstr zna pojęcie <i>kontrast</i> zna pojęcie <i>przesłanie</i> formułuje uprzejmą prośbę wraz z uzasadnieniem 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje i ocenia zachowanie sióstr wobec osoby proszącej o wodę objaśnia pojęcie <i>kontrast</i> objaśnia pojęcie <i>przesłanie</i> formułuje uprzejmą propozycję pomocy koleżeńskiej 	<ul style="list-style-type: none"> zestawia cechy bohaterek, ukazując przeciwieństwa ich charakterów i zachowania używa słowa <i>kontrast</i>, omawiając różne wcielenia wróżki formułuje na podstawie wierszowanych morałów przesłanie baśni formułuje uprzejmą wypowiedź o charakterze odmowy
O wyrazach pokrewnych	<ul style="list-style-type: none"> zna termin <i>rodzina wyrazów</i> zna termin <i>wyrazy pokrewne</i> 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia termin <i>rodzina wyrazów</i> 	<ul style="list-style-type: none"> przyporządkowuje słowa do odpowiednich rodzin wyrazów wie, że różne formy gramatyczne tego samego słowa nie są wyrazami pokrewnymi 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy rodziny wyrazów
Kazimierz Władysław Wójcicki <i>O Waligórze i Wyrwidębie</i>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia imiona głównych bohaterów, wyjaśnia, dlaczego tak zostali nazwani wyjaśnia pochodzenie magicznych rekwizytów cytuje ogłoszenie króla o nagrodzie za zabicie smoka wymienia dowolny motyw powtarzający się w różnych baśniach 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje bohaterów, omawia ich pochodzenie i źródło niezwyklej siły cytuje fragment prezentujący właściwości magicznych trzewiczków podaje kilka określeń smoka wymienia <i>zdarzenie, postać, przedmiot</i> jako powtarzające się elementy świata przedstawionego w różnych utworach 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia innych siłaczy – bohaterów literackich i filmowych wyjaśnia, w jaki sposób bracia wykorzystali moc trzewiczków opowiada o walce braci ze smokiem zna pojęcie <i>motyw wędrowny</i>, podaje przykład motywu wędrownego 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o wyczynach wybranego bohatera filmowego wymienia inny magiczny rekwizyt baśniowy wymyśla sposób pokonania komputerowego smoka objaśnia na przykładach pojęcie <i>motyw wędrowny</i> projektuje grę planszową

Pisownia wyrazów z <i>h</i>	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni <i>h</i> w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> zna zasady pisowni <i>h</i> 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady pisowni <i>h</i> w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje wyrazy z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>h</i> w podanym zestawie ortogramów
Grzegorz Ptak <i>Oto moja baśń</i> – cykl obrazów	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat serii obrazów porządkuje obrazy w ustalonej przez siebie kolejności wymienia kilka cech baśni 	<ul style="list-style-type: none"> nadaje postaciom na obrazach imiona tytułuje każdy obraz wymienia większość cech baśni 	<ul style="list-style-type: none"> wybiera postaci kontrastowe układa plan opowieści na podstawie obrazów objaśnia cechy baśni 	<ul style="list-style-type: none"> przypisuje nadzwyczajne umiejętności postaci fantastycznej zapisuje plan opowieści w jednolitej formie wykorzystuje wiedzę o cechach baśni w pracy redakcyjnej inspirowanej obrazami
Hans Christian Andersen <i>Dzielny ołowiany żołnierz</i>	<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie notatkę biograficzną o Hansie Christianie Andersenie zna pojęcie <i>uosobienie</i> opowiada o ulubionej baśni 	<ul style="list-style-type: none"> podaje szczegóły dotyczące wyglądu bohaterów objaśnia pojęcie <i>uosobienie</i> wymienia postać, która stanęła na drodze żołnierz i tancerki przedstawia w formie pantomimy scenę z ulubionej baśni H. Ch. Andersena 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje w krótkiej wypowiedzi życie i twórczość H. Ch. Andersena podaje przykłady uosobienia z tekstu określa motywy działania diabełka, opowiada o kolejnych zdarzeniach oddalających od siebie dwoje bohaterów pisze opowiadanie z udziałem postaci z baśni Andersena 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wszystkie postacie z utworu mające ludzkie właściwości używa pojęcia <i>uosobienie</i> w wypowiedzi dotyczącej bohaterów baśni wyjaśnia znaczenie powiedzenia: <i>miłość aż po grób</i>, wskazuje znak tej miłości w baśni pisze poprawne językowo, kompozycyjnie i ortograficznie opowiadanie z udziałem baśniowych bohaterów
Pisownia wyrazów z <i>ch</i>	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni <i>ch</i> w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> zna zasady pisowni <i>ch</i> 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady pisowni <i>ch</i> w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje wyrazy z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>ch</i> w podanym zestawie ortogramów

Zaproszenie – rady dla piszących	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje nadawcę i odbiorcę zaproszenia czyta teksty zaproszeń wysłanych przez różnych baśniowych bohaterów czyta rady dla piszących zaproszenie zamieszczone w podręczniku przy wsparciu nauczyciela redaguje jedno zaproszenie 	<ul style="list-style-type: none"> określa okazję z jakiej wysłano zaproszenie rozpoznaje baśniowych bohaterów w jednym z zaproszeń redaguje zaproszenie, korzystając z rad dla piszących zaproszenie 	<ul style="list-style-type: none"> używa w poprawnym kontekście różnych wyrazów i związków wyrazowych związanych ze słowem <i>zapraszać</i> ocenia kompletność informacji w zaproszeniu projektuje kartę zaproszenia, zapisuje tekst zaproszenia 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia oficjalny i nieoficjalny charakter zaproszenia zapisuje bezbłędnie tekst zaproszenia na zaprojektowanej samodzielnie karcie
O różnych wypowiedzeniach i intencjach mówiącego	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>wypowiedzenie</i> rozpoznaje wybrane intencje wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>wypowiedzenie</i> stosuje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące w zależności od celu wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje, czym charakteryzuje się wypowiedzenie tworzy wypowiedzenia pytające dotyczące najważniejszych treści tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> omawia cechy charakterystyczne wypowiedzenia, odwołując się do przykładów stosuje różne typy wypowiedzeń w funkcji impresywnej
Znaki interpunkcyjne	<ul style="list-style-type: none"> stosuje kropkę na końcu wypowiedzeń oznajmujących stosuje znak zapytania na końcu wypowiedzeń pytających 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje kropkę na końcu wypowiedzeń rozkazujących zna pojęcie <i>wypowiedzenie wykrzyknikowe</i> 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje poprawnie wykrzyknik na końcu wypowiedzeń oznajmujących, pytających i rozkazujących dla wyrażenia emocji 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne na końcu wypowiedzeń
Bohdan Butenko <i>Jaś i Małgosia</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze postacie z opowiadania opowiada o przygodzie Jasia i Małgosi z utworu Bohdana Butenki wyraża opinię na temat opowieści o Jasiu i Małgosi 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wszystkich bohaterów opowiadania wskazuje fragmenty opowiadania zgodne z powszechnie znaną wersją baśni uzasadnia swój punkt widzenia na temat opowiadania 	<ul style="list-style-type: none"> przyporządkowuje bohaterów opowiadania do różnych baśni, z których oni pochodzą wyjaśnia, na czym polegają zmiany wprowadzone przez autora do treści baśni o Jasiu i Małgosi wymienia elementy 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje postacie z opowiadania z ich literackimi pierwowzorami analizuje fragmenty, w których narrator wypowiada się na temat tworzenia baśni tworzy dalszy ciąg opowiadania utrzymany w konwencji gry literackiej

			zabawne w opowiadaniu	
Pisownia wyrazów z <i>h</i> i <i>ch</i>	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z <i>h</i> i <i>ch</i> w podanym zestawie wyrazów korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje wyrazy na mapie mentalnej utrwalającej zasady pisowni <i>h</i> i <i>ch</i> 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>h</i> i <i>ch</i> w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>h</i> i <i>ch</i> w podanym zestawie ortogramów
Andrzej Maleszka <i>Magiczne drzewo</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> wymienia bohaterów zdarzeń opowiada o jednym życzeniu spełnionym przez czerwone krzesło przypomina kilka cech baśni 	<ul style="list-style-type: none"> określa czas i miejsce zdarzeń wymienia wszystkie życzenia spełnione przez czerwone krzesło wymienia cechę baśni, którą można znaleźć w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> sporządza plan wydarzeń wymienia wszystkie cechy baśni występujące w tekście Andrzeja Maleszki 	<ul style="list-style-type: none"> określa przyczyny i skutki zdarzeń uzasadnia, że wydarzenia fantastyczne rozgrywają się współcześnie
Ogłoszenie – rady dla piszących	<ul style="list-style-type: none"> czyta z uwagą ogłoszenia rozpoznaje baśniowe rekwizyty na zdjęciach czyta rady dla piszących ogłoszenie przy wsparciu nauczyciela redaguje ogłoszenie 	<ul style="list-style-type: none"> określa baśniowe rekwizyty odpowiednimi przymiotnikami redaguje ogłoszenie, korzystając z rad dla piszących ogłoszenie 	<ul style="list-style-type: none"> przyporządkowuje rekwizyty do właściwych baśni formułuje pytania dotyczące treści ogłoszeń 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia kompletność informacji w ogłoszeniach redaguje ogłoszenie charakteryzujące się zwięzłością i poprawnością formy
Zdania i równoważniki zdań	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>zdanie</i> zna pojęcie <i>wypowiedzenie bez osobowej formy czasownika</i> tworzy zdania według wzoru 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>zdanie</i> objaśnia pojęcie <i>wypowiedzenie bez osobowej formy czasownika</i> zna pojęcie <i>równoważnik zdania</i> tworzy wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika według wzoru 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w tekście zdania i wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika objaśnia pojęcie <i>równoważnik zdania</i> przekształca wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika na zdania i odwrotnie 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w tekście równoważnik zdania stosuje wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika w zapisie planu opowieści
Podmiot i orzeczenie – związek główny w zdaniu	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>orzeczenie</i> zna pojęcie <i>podmiot</i> posługuje się terminami <i>podmiot, orzeczenie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>orzeczenie</i> objaśnia pojęcie <i>podmiot</i> 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu orzeczenie rozpoznaje w zdaniu podmiot 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy poprawne związki główne w swoich wypowiedziach tworzy wypowiedzenia,

			<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia związek główny w zdaniu 	<p>w których informację o podmiocie przekazuje forma orzeczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> stosuje synonimiczne rzeczowniki w funkcji podmiotu
J.K. Rowling <i>Harry Potter i kamień filozoficzny</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w tekście imiona i nazwiska bohaterów wskazuje głównego bohatera tekstu wymienia nieprawdopodobne zdarzenie z tekstu wypowiada się na temat gry w quidditcha 	<ul style="list-style-type: none"> wymieniając bohaterów, korzysta z przypisów dotyczących sposobu wymowy ich imion i nazwisk zna pojęcie <i>obrazowanie fantastyczne</i> projektuje strój kibica quidditcha 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy bohatera, objaśnia pojęcie <i>obrazowanie fantastyczne</i> objaśnia za podstawie tekstu zasady gry w quidditcha 	<ul style="list-style-type: none"> omawia pojęcie <i>obrazowanie fantastyczne</i> w ódniesieniu do treści utworu przygotowuje plan relacji z meczu
Pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni <i>nie</i> w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> zna zasady pisowni <i>nie</i> z czasownikiem, rzeczownikiem, przymiotnikiem, przysłówkiem 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady pisowni <i>nie</i> z czasownikiem, rzeczownikiem, przymiotnikiem, przysłówkiem w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje wyrazy z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>nie</i> w podanym zestawie ortogramów
Zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>zdanie pojedyncze nierozwinięte</i> zna pojęcie <i>zdanie pojedyncze rozwinięte</i> wie, że zdanie pojedyncze zawiera jedno orzeczenie 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>zdanie pojedyncze nierozwinięte</i> zna pojęcie <i>zdanie pojedyncze rozwinięte</i> objaśnia budowę zdania pojedynczego rozpoznaje określenia podmiotu i orzeczenia 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte i zdanie pojedyncze nierozwinięte formułuje pytania, na które odpowiadają określenia 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy zdanie pojedyncze rozwinięte i zdanie pojedyncze nierozwinięte odróżnia zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte świadomie rozwija zdanie w celu wzbogacenia treści wypowiedzenia
Rozdział IV Karuzela z uczuciami				
Joanna Kulmowa <i>Moje próżnowanie</i>	<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie tekst wiersza wie, że tekst wiersza jest podzielony na wersy 	<ul style="list-style-type: none"> cytuje fragmenty na temat okoliczności powstawania wierszy zna pojęcie <i>wiersz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada, jak powstają wiersze poetki objaśnia pojęcie <i>wiersz</i>, określa w nim rolę osoby 	<ul style="list-style-type: none"> określa, kim jest osoba mówiąca w wierszu objaśnia dwa różne znaczenia słowa <i>wiersz</i>

			mówiącej	w kontekście utworu <i>Moje próżnowanie</i>
Stanisław Grochowiak <i>Wyliczanka</i>	<ul style="list-style-type: none"> czyta informację o jednej z najstarszych polskich rymowanek zna pojęcie <i>rym</i> wyodrębnia jeden poetycki obraz w wierszu zna pojęcie <i>ożywienie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> recytuje dowolną dziecięcą wyliczankę – rymowaną, wskazuje w niej podobnie brzmiące wyrazy objaśnia pojęcie <i>rym</i> wyodrębnia obrazy poetyckie w wierszu objaśnia pojęcie <i>ożywienie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady rymujących się wyrazów nadaje tytuły obrazom poetyckim z wiersza wyszukuje w tekście przykłady ożywień 	<ul style="list-style-type: none"> określa rolę rymów w wierszu wyjaśnia różnicę pomiędzy wierszem a wyliczanką tworzy związki wyrazowe o charakterze ożywień
Grupa podmiotu i grupa orzeczenia	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>grupa podmiotu</i> zna pojęcie <i>grupa orzeczenia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>grupa podmiotu</i> objaśnia pojęcie <i>grupa orzeczenia</i> zapisuje pytania o różne części zdania 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia grupę podmiotu i grupę orzeczenia w zdaniach 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje budowę grupy podmiotu i grupy orzeczenia
Ewa Zawistowska <i>Radość</i>	<ul style="list-style-type: none"> określa, kto w wierszu mówi o radości opisuje, jak wygląda radość z wiersza sprawdza i wyjaśnia, czy wiersz ma zwrotki i rymy 	<ul style="list-style-type: none"> cytuje fragmenty tekstu na temat osoby mówiącej rozpoznaje uosobienie w wierszu zna pojęcia <i>wiersz ciągły</i> i <i>wiersz stroficzny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określa nastrój osoby mówiącej używa słowa <i>uosobienie</i> podczas analizy wiersza objaśnia pojęcia <i>wiersz ciągły</i> i <i>wiersz stroficzny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia uosobienie od ożywienia używa pojęcia <i>wiersz ciągły</i> podczas analizy wiersza
Pisownia wyrazów z <i>q</i> i <i>ę</i>	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni <i>q</i> i <i>ę</i> w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> zna wybrane zasady pisowni <i>q</i> oraz <i>ę</i> 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady pisowni <i>q</i> i <i>ę</i> w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje wyrazy z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>q</i> i <i>ę</i> w podanym zestawie ortogramów
Julian Kornhauser <i>Wyciągnięta ręka</i>	<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie tekst wiersza opowiada o uczuciach towarzyszących czytaniu wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o zdarzeniu z wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> określa podmiot liryczny w wierszu używa ze zrozumieniem słowa <i>tolerancja</i> w wypowiedzi o wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje zmiany uczuć bohatera wiersza proponuje sposób recytacji wiersza oddający nastrój i emocje
Lauren St John <i>Biała żyrafa</i>	<ul style="list-style-type: none"> czyta na głos wybrane fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia dwa różne fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia różnice pomiędzy dwoma fragmentami tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> określa rolę środków językowych w budowaniu

(fragment)	<ul style="list-style-type: none"> korzysta z przypisów podczas lektury tekstu opowiada o zachowaniu bohaterki podczas pożaru 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy przestrzeni literackiej ocenia zachowanie bohaterki 	<ul style="list-style-type: none"> określa nastrój dominujący w opisie wymienia uczucia bohaterki zgodnie z kolejnością ich przeżywania 	nastroju <ul style="list-style-type: none"> używa ze zrozumieniem pojęcia <i>emocje</i> podczas analizy uczuć bohaterki
O mowie niewerbalnej	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>mowa niewerbalna</i> reaguje na pozawerbalne środki porozumiewania się podaje nazwy różnych uczuć 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>mowa niewerbalna</i> rozpoznaje emocje na podstawie wyrazu twarzy rozpoznaje natężenie emocji 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przykłady mowy niewerbalnej na podstawie tekstu rozpoznaje emocje wyrażane gestami stosuje ze zrozumieniem wyraz <i>ekspresja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje emocje wyrażane postawą nazywa emocje wyrażane za pomocą różnych form ekspresji
Małgorzata Strzałkowska <i>Kosze pełne snów</i>	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>epitet</i> opowiada o snach z wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>epitet</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje epitety w wierszu zestawia epitety o podobnych znaczeniach i przeciwstawne 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na przykładach różnice między określeniami informującymi i oceniającymi wyszukuje epitety nieprecyzyjne i podejmuje próbę wyjaśnienia zasadności ich użycia w wierszu
Józef Ratajczak <i>Obłoki</i>	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>porównanie</i> wymienia elementy krajobrazu ukazanego w wierszu zna różne wyrazy łączące człony porównania 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>porównanie</i> wymienia, do czego zostały porównane obłoki objaśnia znaczenie porównań, używa ich w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w tekście przykłady porównań wyjaśnia, jakie słowo wykorzystano do połączenia dwóch porównywanych elementów 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy porównania używa we właściwym kontekście związku wyrazowego <i>chodzić z głową w chmurach</i>
Wincenty Faber <i>Pogoda</i>	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>metafora (przenośnia)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>metafora (przenośnia)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przenośnie w wierszach wyjaśnia znaczenie kilku metafor używanych w życiu codziennym 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia znaczenie metafor w wierszu opowiada o ulubionej pogodzie, używając metafory
O związkach wyrazowych w zdaniu	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>związek wyrazowy</i> i pojęcie <i>związek główny</i> wyodrębnia związek główny 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>związek wyrazowy</i> i pojęcie <i>związek główny</i> tworzy poprawne związki 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje związki wyrazowe w zdaniu objaśnia, na jakiej podstawie wyrazy łączą się w związki 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy logiczne i poprawne struktury zdaniowe przedstawia strukturę zdania na schemacie

	w zdaniu	wyrazowe w swoich wypowiedziach <ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia związki poboczne w zdaniu 	wyrazowe <ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia logiczne związki wyrazów w zdaniu przedstawia na wykresie związki między wyrazami 	
Opis miejsca – rady dla piszących; Roald Dahl <i>Charlie i fabryka czekolady</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> zna kompozycję opisu miejsca przy wsparciu nauczyciela redaguje prosty opis miejsca 	<ul style="list-style-type: none"> używa ze świadomością celu określeń opisujących elementy wyposażenia miejsca redaguje prosty opis miejsca, korzystając z rad dla opisujących miejsce 	<ul style="list-style-type: none"> używa ze świadomością celu wyrazów bliskoznacznych oraz określeń wartościujących redaguje opis miejsca, używając różnorodnych środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> określa atmosferę miejsca redaguje poprawny językowo i kompozycyjnie opis miejsca
Rozdział V Historie nie z tej ziemi				
Notatka – rady dla piszących; Jacek Cygan <i>Cała Polska czyta dzieciom</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> czyta informacje na temat akcji „Cała Polska czyta dzieciom” czyta rady dla piszących notatkę przy wsparciu nauczyciela redaguje prostą notatkę na temat książki 	<ul style="list-style-type: none"> zna dzieje książki, wymienia formy książek rękopiśmiennych, drukowanych i nowoczesnych redaguje notatkę na temat książki, korzystając z rad dla piszących notatkę 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje informacje dotyczące bibliobusów w tabeli zapisuje notatkę o książce cyfrowej, korzystając z rad dla piszących notatkę 	<ul style="list-style-type: none"> projektuje tabelę do zapisu informacji o bibliobusach zapisuje poprawną językowo notatkę o różnicach między książką tradycyjną i cyfrową
Pisownia wyrazów wielką i małą literą	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni wyrazów wielką i małą literą w podanym zestawie ortogramów korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> zna wybrane zasady pisowni wyrazów wielką i małą literą 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady pisowni wyrazów wielką i małą literą w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje wyrazy wielką i małą literą w podanym zestawie ortogramów
Małgorzata Strękowska- <i>Zaremba Detektyw Kefirek</i> (fragment) – rady dla rozmawiających przez telefon	<ul style="list-style-type: none"> opowiada krótko o wybranym zdarzeniu z fragmentu powieści czyta rady dla rozmawiających przez telefon 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zdarzenia w kolejności chronologicznej prowadzi odtwarzając rozmowę telefoniczną, korzystając z rad 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia prawdopodobieństwo zdarzeń, uzasadnia swoje zdanie prowadzi rozmowę telefoniczną, używa odpowiednich zwrotów grzecznościowych 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat zachowania bohatera, używając we właściwym kontekście zwrotów <i>mieć czyste sumienie</i> oraz <i>mieć coś na sumieniu</i> rozdziela nieoficjalną i oficjalną sytuację rozmowy

				telefonicznej
Mark Twain <i>Przygody Tomka Sawyera</i> (fragment) – rady dla wysyłających SMS-y	<ul style="list-style-type: none"> określa cel wyprawy opowiada o przeżyciach bohaterów czyta rady dla wysyłających SMS-y wie, że wiadomości SMS muszą być poprawne pod względem językowym i ortograficznym 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje drogę, którą bohaterowie przebyli, aby dostać się do jaskini cytuje argumenty, których użył bohater wprowadza zwroty grzecznościowe w wiadomościach SMS 	<ul style="list-style-type: none"> rysuje plan pieczary i zaznacza trasę wędrówki podaje wyrazy nazywające różne emocje chłopców stosuje zasady interpunkcji w wiadomościach SMS 	<ul style="list-style-type: none"> wymyśla znaki oznaczające drogę na planie pieczary opisuje, jak zmieniał się nastrój każdego z chłopców zapisuje poprawną, komunikatywną wiadomość SMS
Alfred Szklarski <i>Tomek na wojennej ścieżce</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w tekście informacje na temat okoliczności walki między bohaterami redaguje plan zdarzeń utworu opisuje na podstawie tekstu wygląd konia Indianina zna indiańskie imię Stanisława Supłatowicza 	<ul style="list-style-type: none"> cytuje informacje na temat okoliczności walki zwraca uwagę na jednolitość językową w zapisie planu zdarzeń czyta informacje na temat Indian wymienia kilka imion znaczących 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje przebieg walki sporządza notatkę na temat zdarzeń w dowolnej formie wypowiada się na temat zwyczajów Indian wymyśla imiona znaczące dla osób o podanych cechach 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia zachowanie bohaterów wprowadza dodatkowe elementy graficzne wzbogacające notatkę uzasadnia tezę, że Tomek znał obyczaje Indian wymyśla imiona znaczące dla osób z najbliższego otoczenia
Pisownia wyrazów z <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i>	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i> w podanym zestawie wyrazów korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i> w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i> w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i> w podanym zestawie ortogramów
Mowa znaków	<ul style="list-style-type: none"> przy wsparciu nauczyciela odczytuje szyfr zna pojęcie <i>piktogram</i> wie, co oznaczają proste piktogramy 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie odczytuje szyfr objaśnia pojęcie <i>piktogram</i> odczytuje wybrane piktogramy 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje zapis alfabetem Morse'a wymienia różne rodzaje piktogramów 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje drogę na mapie za pomocą znaków legendy zapisuje rady na podstawie piktogramów projektuje mapę
Kartka z pozdrowieniami – rady dla piszących	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia nadawca, odbiorca czyta rady dla piszących pozdrowienia 	<ul style="list-style-type: none"> używa ze zrozumieniem terminów nadawca, odbiorca pisze pozdrowienia, korzystając z rad dla piszących 	<ul style="list-style-type: none"> określa na podstawie treści pozdrowień odbiorców pocztówek uwzględnia w zapisie 	<ul style="list-style-type: none"> przycza wyrazy i sformułowania pozwalające ustalić odbiorców pozdrowień redaguje rozwinięte

	<ul style="list-style-type: none"> • przy wsparciu nauczyciela pisze pozdrowienia, zapisuje poprawnie adres 	<p>pozdrowienia, stosuje zwroty grzecznościowe</p>	<p>pozdrowień wszystkie elementy kompozycyjne</p>	<p>treściowo i poprawne językowo oraz ortograficznie pozdrowienia</p>
<p>Witold Bobiński <i>Idę do kina</i> (fragment)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje potrzebne informacje w tekście • wymienia kilka planów filmowych 	<ul style="list-style-type: none"> • cytuje informacje z tekstu • zna pojęcia <i>kadr</i> oraz <i>plan filmowy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje notatkę na temat historii kina • omawia pojęcia <i>kadr</i> oraz <i>plan filmowy</i> • omawia sposób filmowania w poszczególnych planach filmowych 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje w ciekawej formie graficznej notatkę na temat historii kina • określa i uzasadnia właściwości i funkcje poszczególnych planów filmowych
<p>O synonimach</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>synonim</i>, <i>wyraz bliskoznaczny</i> • zestawia ze sobą wyrazy o podobnym znaczeniu 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia pojęcie <i>synonim</i>, <i>wyraz bliskoznaczny</i> • dobiera właściwe wyrazy bliskoznaczne 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje synonimy • zastępuje powtarzające się wyrazy synonimami 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje synonimy w celu wzbogacenia językowego wypowiedzi • zestawia związki frazeologiczne z ich synonimami
<p>Konstanty Ildefons Gałczyński <i>Male kina</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o swojej wizycie w kinie • wymienia kilka gatunków filmowych • wymienia ulubione filmy 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje własnymi słowami kino przedstawione wierszu • zna pojęcie <i>gatunek filmowy</i> • przedstawia tematykę ulubionych filmów • dopasowuje gatunki filmowe do ich opisów • redaguje zbiór zasad dotyczących zachowania w kinie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wrażenia odbiorcze związane z lekturą wiersza • objaśnia na przykładach pojęcie <i>gatunek filmowy</i> • wyjaśnia, co wyróżnia film animowany spośród innych gatunków filmowych 	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza epitety i przenośnie tworzące nastrój w wierszu
<p>Kazimiera Iłakowiczówna <i>Lato</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia elementy krajobrazu przedstawione w wierszu • wypowiada się na temat pejzażu przedstawionego na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia epitety z wiersza, określa, do jakich zmysłów się odwołują • posługuje się we właściwym kontekście wyrazem <i>pejzaż</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje wpływ słów naśladowczych dźwięki przyrody na nastrój utworu • wykonuje pejzaż z różnych materiałów 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje znaczenie przenośni • opisuje wymyślony pejzaż na pomocą epitetów, porównań, przenośni

KRYTERIA OGÓLNE

Sprawności	Wymagania			
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)
	UCZEŃ			
I. Odbiór odpowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji	<ul style="list-style-type: none"> • czyta poprawnie tekst, wyznaczając głosowo granice zdań • słucha uważnie wypowiedzi nauczyciela i uczniów • określa temat tekstu • zna pojęcia <i>autor, narrator, czytelnik, słuchacz</i> • rozpoznaje tekst literacki • rozpoznaje formy gatunkowe wypowiedzi (zaproszenie, życzenia, ogłoszenie, przepis) • wydobywa z tekstu wskazane informacje • wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost • rozumie treść pytań, poleceń i nieskomplikowanych informacji • zna pojęcie prawda, fałsz 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta poprawnie tekst, zwracając uwagę na znaki interpunkcyjne • słucha uważnie całości wypowiedzi nauczyciela i uczniów • określa główną myśl tekstu • odróżnia autora od narratora • rozpoznaje tekst informacyjny • odróżnia formy gatunkowe wypowiedzi • porządkuje informacje z tekstu • odczytuje informacje wyrażone wprost • rozumie dosłowne znaczenia wyrazów • określa prawdziwość informacji dotyczącej tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta płynnie tekst, podkreślając głosem ważne słowa • nawiązuje do wypowiedzi innych we własnej pracy • samodzielnie wydobywa z tekstu istotne informacje • określa relacje autor – narrator – czytelnik (słuchacz) • odróżnia tekst literacki od informacyjnego • zna funkcje różnych form gatunkowych wypowiedzi • odróżnia informacje ważne od drugorzędnych • dostrzega w tekście treści wyrażone wprost i pośrednio • rozumie proste przenośne znaczenia wyrazów • wyodrębnia przesłanki w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści • wykorzystuje wysłuchane wypowiedzi we własnej pracy • twórczo wykorzystuje informacje z tekstu • wyjaśnia funkcję autora i narratora w tekście • określa funkcje tekstu literackiego i informacyjnego • wyodrębnia elementy charakterystyczne dla różnych form gatunkowych • hierarchizuje informacje • odczytuje treści wyrażone wprost i pośrednio • odróżnia znaczenia dosłowne wyrazów od prostych znaczeń przenośnych • wyciąga wnioski z tekstu

	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie</i> korzysta ze słownika ortograficznego potrafi odnaleźć wskazane hasło w encyklopedii zna pojęcie <i>podmiot, orzeczenie, określenia</i> zna pojęcie <i>zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte</i> wie, na jakie pytania odpowiada rzeczownik, czasownik, przymiotnik i przysłówek rozpoznaje w tekście formy liczb odmiennej części mowy odczytuje proste znaki i piktogramy 	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>akapit</i> zna budowę słownika ortograficznego wyszukuje hasła w encyklopedii rozpoznaje podmiot i orzeczenie w zdaniu, wyodrębnia związek główny odróżnia zdanie od wypowiedzenia bez czasownika rozpoznaje w wypowiedziach rzeczownik, czasownik, przymiotnik i przysłówek rozpoznaje w tekście formy czasów i rodzajów gramatycznych rozpoznaje emocje na podstawie wyrazu twarzy 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia w tekście części kompozycyjne korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych korzysta z informacji zawartych w encyklopedii rozróżnia wyrazy określone i określające rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte oraz nierozwinięte i rozumie ich funkcje odróżnia rzeczowniki własne od pospolitych rozpoznaje w tekście formy osób rozpoznaje emocje wyrażane gestami i postawą 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcję wstępu, rozwinięcia, zakończenia określa funkcje słowników korzysta z różnych źródeł informacji wyjaśnia funkcję orzeczenia, podmiotu i określeń w zdaniu wyodrębnia równoważnik zdania w tekście wskazuje różnice między rzeczownikiem, czasownikiem, przymiotnikiem i przysłówkiem określa funkcje form liczb, czasów, rodzajów i osób w wypowiedzi nazywa emocje wyrażane za pomocą różnych form ekspresji
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	<ul style="list-style-type: none"> nazywa reakcje czytelnice wypowiada się na temat sytuacji bohatera literackiego i filmowego wypowiada się na temat postaci literackiej odróżnia dzieło literackie od filmu 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów literackich określa sytuację bohatera literackiego i filmowego wskazuje pozytywne i negatywne cechy bohatera rozpoznaje różne teksty kultury 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury porównuje sytuację bohatera z własnymi doświadczeniami prezentuje swój pogląd na temat bohatera odróżnia prozę od poezji 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje emocje towarzyszące odbiorowi tekstów kultury komentuje sytuację bohatera posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do postaci wskazuje środki artystycznego wyrazu

	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>fikcja literacka</i> • wymienia prawdopodobne (realistyczne) elementy świata przedstawionego • zna pojęcie <i>epitet</i>, <i>porównanie</i>, <i>przenośnia</i> • rozpoznaje wers, zwrotkę i refren, wskazuje rymy w wierszu • posługuje się terminami scena, aktor w kontekście widowiska teatralnego • przedstawia wybrane fakty dotyczące historii kina • odróżnia film od programu informacyjnego • wyodrębnia wydarzenia w tekście • wie, że bohater jest jednym z elementów świata przedstawionego w utworze • identyfikuje opowiadanie, komiks, baśń, przysłowie • odczytuje teksty literackie 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości • wymienia nieprawdopodobne (fantastyczne) elementy świata przedstawionego • odróżnia uosobienie od ożywienia • odróżnia wiersz ciągły od stroficznego i rymowy od wiersza bez rymów • posługuje się terminami kostium, rekwizyt w kontekście widowiska teatralnego • posługuje się pojęciami związanymi z filmem (aktor, reżyser, kadr, plan filmowy) • rozpoznaje wybrane gatunki filmowe • omawia wydarzenia w tekście • krótko prezentuje najistotniejsze informacje o bohaterze • odróżnia wiersz od innych tekstów kultury • odbiera różne teksty kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia fikcję filmową od rzeczywistości • wypowiada się na temat fantastyki w baśniach • wskazuje w tekście literackim epitet, porównania, przenośnie (w tym uosobienia i ożywienia) • określa rolę rymów w wierszu • wyodrębnia różne elementy składające się na widowisko teatralne • rozpoznaje poszczególne plany filmowe • wyjaśnia różnicę między filmem animowanym a innymi gatunkami filmowymi • analizuje przebieg zdarzeń • wypowiada się na temat uczuć i przeżyć bohatera • wymienia cechy opowiadania, komiksu, baśni tradycyjnej i współczesnej • odczytuje przenośne sensy 	<p>charakterystyczne dla literatury i filmu</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa rolę autora tekstu w kreowaniu fikcji literackiej • wypowiada się na temat elementów fantastycznych w utworach współczesnych • objaśnia funkcje językowych środków stylistycznych • używa pojęć wiersz ciągły, stroficzny, rymowy, bezrymowy podczas analizy wiersza • rozpoznaje środki wyrazu charakterystyczne dla pantomimy • określa właściwości i funkcje poszczególnych planów filmowych • nazywa tworzywo przekazów audiowizualnych (ruchome obrazy, dźwięk) • stosuje słownictwo określające następstwo zdarzeń • określa motywy działania bohatera • wyjaśnia funkcję przysłówia • odczytuje proste symbole
--	---	---	---	---

	<p>na poziomie dosłownym</p> <ul style="list-style-type: none"> • używa pojęcia przesłanie w odniesieniu do baśni • posługuje się pojęciami dobro – zło w odniesieniu do treści baśni • czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego 	<p>na poziomie dosłownym</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, że obecność przesłania jest jedną z cech baśni • rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania bohaterów literackich • czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony 	<p>utworu opartego na nieskomplikowanych konstrukcjach metaforycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • odczytuje przesłanie baśni • zestawia wartości i ich przeciwieństwa na zasadzie kontrastu • czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje wybrane wątki 	<p>i alegorie</p> <ul style="list-style-type: none"> • formułuje samodzielnie przesłanie baśni • odczytuje wartości i antywartości wpisane w teksty kultury • czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami
<p>III. Tworzenie wypowiedzi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • udziela poprawnych i logicznych odpowiedzi na pytania • przedstawia się w kilku zdaniach • formułuje poprawnie pytania podczas rozmowy • tworzy wypowiedzi wyrażające różne intencje, np. prośbę, polecenie, podziękowanie, przepraszenie • redaguje według podanego wzoru użytkowe formy wypowiedzi: list prywatny (tradycyjny i e-mail), kartkę z pozdrowieniami, ogłoszenie, 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko wypowiada się na podany temat związany z otaczającą rzeczywistością • dostosowuje sposób przedstawiania do sytuacji komunikacyjnej • formułuje logiczne pytania do tekstu • stosuje różne typy wypowiedzi w zależności od zamierzonego celu • redaguje samodzielnie użytkowe formy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się logicznie na podany temat związany z poznanymi tekstami kultury • stosuje formy grzecznościowe w wypowiedzi ustnej i pisemnej (pозdrowienia, list, życzenia SMS) • formułuje pytania o zróżnicowanej budowie • posługuje się pozawerbalnymi środkami komunikowania się stosownie do okoliczności • redaguje użytkowe formy wypowiedzi, stosuje odpowiednie słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie porządkuje i komponuje treść swoich wypowiedzi • dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu • formułuje pytania o charakterze uogólniającym • podkreśla intencje wypowiedzi pozawerbalnymi środkami porozumiewania się • redaguje użytkowe formy wypowiedzi, stosując środki językowe podkreślające intencję wypowiedzi

	<p>zaproszenie, życzenia, przepis kulinarny, proste notatki w różnych formach</p> <ul style="list-style-type: none"> • redaguje według podanego wzoru opowiadanie odtwórcze, opis przedmiotu, opis miejsca, • wydziela margines i dba o estetykę tekstu • sporządza według podanego wzoru odtwórczy plan ramowy wypowiedzi • słucha z uwagą uczestników rozmowy • czytając głośno, uwzględnia kropkę znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń • wygłasza tekst z pamięci • rozróżnia wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące • buduje logiczne zdania • stara się przestrzegać poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje samodzielnie opowiadanie odtwórcze, opis przedmiotu i miejsca • wyróżnia istotne treści w tekstach użytkowych • sporządza samodzielnie odtwórczy plan ramowy wypowiedzi • mówi na temat, uczestnicząc w rozmowie • czytając głośno, uwzględnia przecinki w wypowiedzeniach • recytuje tekst poetycki • używa świadomie wypowiedzeń oznajmujących, pytających i rozkazujących • tworzy poprawne wypowiedzenia pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte • przestrzega poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych, tworząc wypowiedzi o nieskomplikowanej strukturze 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje opowiadanie twórcze oraz rozwinięty opis przedmiotu i miejsca • tworzy wypowiedzi zgodne z cechami kompozycyjnymi danej formy • stosuje jednolitą formę wypowiedzeń (bez czasownika) w zapisie planu ramowego • włącza się do rozmowy w kulturalny sposób • czytając głośno, uwzględnia różne znaki interpunkcyjne • artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji • używa wypowiedzeń wykrzyknikowych ze świadomością ich funkcji • tworzy poprawne wypowiedzenia pojedyncze i złożone • stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje charakteryzujące się bogactwem językowym opowiadanie oraz opis przedmiotu i miejsca • rozplanowuje kompozycję układu treści w różnych formach notatek • dba o zwięzłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego • reaguje na wypowiedzi innych rozmówców • czytając głośno, przekazuje intencję tekstu • głosowo interpretuje tekst • zapisuje poprawnie wypowiedzenia oznajmujące, pytające, rozkazujące, wykrzyknikowe • przekształca zdanie pojedyncze w równoważnik zdania i odwrotnie ze świadomością celu • poprawnie stosuje w wypowiedzi wyrazy o trudnej odmianie
--	---	--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy przysłówki od przymiotników • zna zasady pisowni: <ul style="list-style-type: none"> – <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i>, – <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami – wielką i małą literą – <i>q</i> i <i>ę</i> – <i>i</i> po spółgłoskach • zamyka wypowiedzenia oznajmujące kropką • operuje poprawnie słownictwem skoncentrowanym przede wszystkim wokół tematów: dom, rodzina, szkoła i nauka, środowisko przyrodnicze i społeczne 	<p>językowej</p> <ul style="list-style-type: none"> • używa przymiotników i przysłówków we właściwych kontekstach • stara się przestrzegać poprawności ortograficznej w zakresie pisowni: <ul style="list-style-type: none"> – <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i>, – <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami – wielką i małą literą – <i>q</i> i <i>ę</i> – <i>i</i> po spółgłoskach • stosuje poprawnie kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń • tworzy rodziny wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • uwzględnia w wypowiedziach różne natężenie cech i właściwości • stosuje w większości wyrazów zasady pisowni: <ul style="list-style-type: none"> – <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i>, – <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami – wielką i małą literą – <i>q</i> i <i>ę</i> – <i>i</i> po spółgłoskach • stosuje poprawnie kropkę w zapisie dat • odróżnia wyrazy pokrewne od bliskoznacznych 	<ul style="list-style-type: none"> • używa we właściwych kontekstach przymiotników i przysłówków o różnych natężeniach cechy • stosuje we wszystkich wyrazach zasady pisowni: <ul style="list-style-type: none"> – <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i>, – <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami – wielką i małą literą – <i>q</i> i <i>ę</i> – <i>i</i> po spółgłoskach • poprawnie używa różnych znaków interpunkcyjnych • stosuje świadomie w swoich wypowiedziach związki frazeologiczne
--	---	---	--	---

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, którego osiągnięcia w znacznym stopniu wykraczają poza wymagania dopełniające i sytuują się na poziomie ponadprogramowym. Jego praca cechuje się aktywnością, samodzielnością i kreatywnością. Prezentuje wysoki poziom wiedzy i umiejętności.

Posiada szerokie kompetencje w zakresie odbioru tekstów kultury. Chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych. Twórczo i samodzielnie rozwija swoje zainteresowania. Podejmuje działalność literacką i kulturalną. Swobodnie korzysta z wielu źródeł w docieraniu do informacji, wykorzystuje funkcjonalnie nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne. Tworzy bezbłędne pod każdym względem wypowiedzi ustne i pisemne.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym, nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności nie rokuje osiągnięcia nawet minimalnego postępu.